

5. Пласкова Н. Стратегический анализ и его роль в обосновании стратегии развития организации // Проблемы теории и практики управления. – 2008. – № 1. – С. 86-97.
6. Хвесик Ю.М. Генезис сутності економічної стратегії та методології її формування // Агросвіт. – 2009. – № 3. – С. 12-16.
7. Хрущ Н. Концепція розвитку стратегії компанії в сучасному динамічному середовищі // Економіст. – 2008. – №9. – С. 62-65.

Annotation. *The article is dedicated to the determination of the necessity of strategic management approaches using in the activity of retail business organizations. The basic features of the process of working out of management strategies of these organizations development in market conditions are considered.*

Key words: *retail, strategy, strategic development, strategic planning, strategic management, organization goals.*

28

УДК 330

*С.І. Дробязко, аспірант, Дніпропетровський
університет економіки та права*

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У статті описано місце управління витратами в системі управління конкурентоспроможності продукції підприємства, сутність системи управління витратами, яка дозволяє приймати управлінські рішення, що спрямовані на підвищення ефективності діяльності підприємства.

Ключові слова: *конкурентоспроможність, витрати, система управління витратами, фактори конкурентоспроможності.*

Постановка проблеми. Реформування вітчизняної економіки, пов'язане з виходом із економічної кризи, ставить перед собою завдання щодо конкурентоспроможності продукції. Найважливішою умовою конкурентоспроможності є низький рівень цін при належному рівні якості продукції. Вітчизняна практика ціноутворення, що базується на витратному підході, призвела до того, що підприємства не здатні своєчасно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури. В умовах жорсткої конкуренції виникає необхідність створення механізму управління витратами. Рішення цієї задачі вимагає пошуку наукових підходів щодо вибору методів і способів цілеспрямованої дії на процес формування витрат в ході виробництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний вклад у вирішення питань вдосконалення підходів до управління і оптимізації витрат внесли

П.Й. Атамас, К. Друрі, Джон К. Шанк, Виджей Говіндараджан, Імаї Масаакі, С.А. Ніколаєва, В.І. Чиж, С.В. Шебек та ін.

Невирішена частина загальної проблеми. В той же час у вирішенні цієї проблеми, зокрема, в області оцінки регульованої ситуації і вибору дії, що коректує, немає однозначності думок і опрацювання питань створення гнучкої і логічної системи обліку витрат у виробничому процесі. У зв'язку з цим створення ефективної системи управління витратами як одного з важелів загального механізму управління підприємством – актуальне наукове і практичне завдання.

Метою статті є розробка теоретичних і практичних рекомендацій організаційно-методичного характеру по вдосконаленню оперативного обліку витрат у виробництві на основі моделювання підсистеми управління витратами.

Виклад основного матеріалу. Глобалізація та інтернаціоналізація бізнесу за останні 50 років неминуче призвели до посилення конкуренції як на макро, так і мікрорівні, спричинили зміни багатьох підходів в економічній теорії, управлінні підприємством, обліку. Друрі К. пов'язує сучасну конкуренцію між підприємствами з виготовленням високоякісної продукції, низькими витратами та високим класним обслуговуванням клієнтів [1, с. 569].

Слід відзначити, що ринок як саморегулююча система має окремі вади, нівелювання яких є задачею:

- держави, яка здійснює відповідну економічну політику;
- персоналу окремого господарюючого суб'єкту, який і визначає конкурентні переваги.

Зі сторони держави здійснюються кроки на забезпечення основних конкурентних правил на більшості ринків через антимонопольне та антиолігопольне законодавство. Якість такої політики впливає не лише на споживачів товарів та послуг, але й посилення або втрату такого фактору як «підприємницькі здібності».

На рівні підприємства конкуренція – це пошук та вибір на основі «підприємницьких здібностей» внутрішніх потенційно можливих факторів, які забезпечать перевагу над конкурентами. «Підприємницькі здібності» є суб'єктивним фактором забезпечення конкурентоздатності і впливають на якість управлінського вибору при комбінації ресурсів.

Отже, визначаємо «підприємницькі здібності» як базову суб'єктивну конкурентну перевагу, яка на нашу думку впливає на всі бізнес-процеси підприємства та прийняття управлінського рішення.

Окрім безпосередньо «підприємницьких здібностей», сама конкуренція вимагає від підприємства постійного виявлення та використання внутрішніх конкурентних переваг. Відповідно визначення такого фактору як вільний вибір ресурсів, які трансформуються у фактори виробництва, надають витратам важливого значення при забезпеченні конкурентоздатності підприємства [2, с. 44].

Слід відзначити, що конкуренція як процес в часовому аспекті не може зупинитися, однак може змінювати темп в залежності від широкого ряду факторів, що відповідно знаходять відображення в зміні системи управління підприємством.

Стратегічне управління витратами включає в себе:

- функціонально-вартісний аналіз;
- аналіз стратегічного позиціонування;
- аналіз витратоутворюючих факторів [3, с. 13-16].

Як і будь-яка система, система управління витратами представляє собою теоретично і методично обґрунтований комплекс взаємопов'язаних та узгоджених компонентів та є єдиним цілим з зовнішнім середовищем, підсистемою більш високого порядку, тобто загальною системою управління підприємством. Кількість компонентів може різнитися в залежності від поставлених завдань керівництвом підприємства та особливостей управлінської системи.

Складність витрат, розширена кількість методів впливу та класифікаційних груп, обумовлює обов'язкове забезпечення адекватної форми накопичення, обробки, аналізу та подачі інформації. В даному разі мова йде про широке застосування обліку як функції управління та безпосередньо управлінського обліку, контролінгу в управлінні витратами.

Нааявність широкого кола факторів зовнішнього та внутрішнього характеру вимагає від системи управління витратами комплексності при дослідженні витрат, знаходження причинно-наслідкового зв'язку. Ця умова тісно пов'язана з об'єктивністю, адже володіння основними параметрами всіх факторів можливого впливу дає змогу сформулювати управлінське рішення, яке не тільки допоможе досягти поставлених завдань, а й зробить систему управління витратами дійсно фактором конкурентоздатності [4, с. 110].

Рис. 1. Адаптація системи управління витратами щодо окремих факторів

Кожне підприємство працює на ринку, на якому, в залежності від його типу, масштабів постійно змінюється не лише ціна, попит, пропозиція інші параметри, але й система управління витратами:

- має визначити, класифікувати чи дослідити;
- трансформуватися або адаптуватися в разі необхідності для забезпечення ефективності її функціонування (рис. 1).

Тобто, здатність швидко і з невеликими витратами адаптуватися до змін зовнішнього та внутрішнього середовища дає в результаті об'єктивну інформацію щодо витрат.

Висновки. Отже, система управління витратами стає елементом забезпечення конкурентоздатності лише у тому випадку, коли може ефективно конкурувати з подібними системами підприємств окремої галузі через:

визначення та врахування оптимальних науково-методичних та практичних підходів до управління витратами;

оперативне попередження персоналу щодо можливих негативних наслідків від дії зовнішніх та внутрішніх факторів;

наявність високопрофесійного кадрового потенціалу, який може системно мислити, аналізувати та передбачати основні тенденції розвитку ринку, галузі, технологій.

Список використаних джерел

1. Друри К. Управленческий и производственный учет: Учебный комплекс для студентов вузов/пер. с англ. Н.В. Егорова; – 6-е изд. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 1423 с.
2. Имаи Масааки Кайдзен: Ключ к успеху японских компаний/ Имаи Масааки; пер. с англ.- 2-е изд.- М.: «Альпина Бизнес Букс», 2005.-274 с.
3. Джон, К. Шанк Стратегическое управление затратами / К. Шанк Джон, Говиндараджан Виджей ; пер. с англ. – СПб. : ЗАО "Бизнес Микро", 1999. – 288 с.
4. Чиж В. І. Методологія облікових процедур в управлінні витратами: Морнографія - Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2004. - 296 с.

Annotation. In this article described place of management expenses in control system by the competitiveness of products enterprise, essence of control system by expenses, which allows to accept administrative decisions, directed on the increase efficiency of activity enterprise.

Key words: competitiveness, costs, system by expenses, factors of competitiveness.